

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU INFORMACIJOJE APIE „MERGAIČIŲ SPA VILNIUS“ TEIKIAMAS PASLAUGAS TYRIMO

2022-11-30 Nr. (22)SN-154)SP-74

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) gautas pareiškėjo (Tarnybai asmens duomenys žinomi; toliau – Pareiškėjas) 2022 m. rugsėjo 27 d. skundas dėl „Ogmios miestas“ socialinio tinklo *Facebook* paskyroje skelbiamos informacijos apie paslaugas bei galimo paslaugų teikimo išimtinai mergaitėms. Pareiškėjas kartu su skundu pateikė minėtos skelbiamos informacijos „Mergaitės visada bus mergaitėmis“ momentinę ekrano kopiją (toliau – Reklama).

Skunde Pareiškėjas rašo: „Paslaugos MERGAIČIŲ SPA pavadinimas, reklama ir paslauga yra vienareikšmiškai pozicionuojama kaip dalykai išskirtinai skirti moteriškos lyties vaikams. Tuo pačiu suponuoja, kad kitų lyčių vaikai yra nepageidaujami, jiems šioje paslaugų teikimo vietoje ne vieta. Reklamoje naudojamas išsireiškimas „Mergaitės visada bus mergaitėmis“ tik sustiprina ir įgalina visuomenėje ir taip gajus lyčių stereotipus.“ Skundu prašoma „ištirti ar ši reklama (1) ir paslauga (2) tikrai nepažeidžia lygių galimybių principų ir neskatina neigiamų lyčių stereotipų dinamikos“ (citatų kalba netaisyta, taisytos rašybos klaidos).

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 ir 2 d., 2022 m. rugsėjo 30 d. raštu Nr.(22)SN-154)S-452 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į mažosios bendrijos „Wipeberg“ vadovą ir paprašė per 5 darbo dienas nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau) atsakyti į klausimus:

„1. Ar Jūsų vadovaujamos bendrijos SPA centruose mergaitėms yra teikiamos tos pačios paslaugos tomis pačiomis sąlygomis ir berniukams, jeigu taip, ar berniukai naudojami (naudojasi) šiomis paslaugomis?

2. Ar galite patvirtinti, kad „Ogmios miestas“ paskyra socialiniame tinkle *Facebook*, kurioje skelbiama skundžiama Reklama bei informacija apie paslaugas, teikiamas „Mergaičių SPA Vilnius“ įsikūrusiame Ogmios mieste, P. Lukšio g. 17, 2-ame aukšte, priklauso Jūsų vadovaujamai bendrijai ir yra Jūsų vadovaujamos bendrijos administruojama? Kartu prašyčiau informuoti, ar socialinio tinklo *Facebook* paskyra „Mergaičių SPA Vilnius“, kurioje skelbiama identiška Reklama, priklauso ir yra administruojama Jūsų vadovaujamos bendrijos? (informacija apie MB „Wipeberg“ priklausančius mergaičių SPA Panevėžyje bei Vilniuje buvo pateikta paskambinus telefonu Nr. (8 651) 42100 2022 m. rugsėjo 29 d. Tarnybos teisės grupės patarėjai).

3. Kas kūrė ir paskelbė Reklamą apie „Mergaičių SPA Vilnius“, prasidedančią žodžiais: „Mergaitės visada bus mergaitėmis“, kurioje rašoma: „Ateina etapas kuomet mergaitės nori išbandyti grožio procedūras: pasidaryti veido kaukę, nusilakuoti nagučius ar susigarbanoti plaukus. Geriausia proga viską išbandyti – gimtadienis. Jau šį ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., 18 val. Ogmios mieste duris atveria Mergaičių SPA Vilnius – nauja gimtadienių erdvė mergaitėms. Kviečiame į atidarymo renginį, kur jaunosios ledi galės išbandyti įvairias procedūras, pasidaryti šukuoseną ir pasigaminti kokteilį.“

4. Kodėl Reklamoje tvirtinama, kad „Mergaitės visada bus mergaitėmis“ ir kuo, kokiais tyrimais grindžiami teiginiai, kad, atėjus tam tikram laikui, mergaitės neva „nori išbandyti grožio procedūras“ bei kokio amžiaus „mergaitės“ laikomos „mergaitėmis“, kurios esą nori išbandyti grožio procedūras? Ar Reklamos tekstas bei vaizdiniai buvo derinami su vaiko teisių apsaugos kompetentingais specialistais; jeigu taip, kada ir kokiais, kokios išvados buvo gautos?

5. Kokiose Lietuvos geografinėse vietose yra įsteigti Jūsų vadovaujamos bendrijos struktūriniai padaliniai, teikiantys grožio procedūras mergaitėms?

Taip pat prašyčiau pateikti kitą, Jūsų nuomone, reikšmingą informaciją, susijusią su skunde išdėstytais aplinkybėmis.“

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 ir 2 d., 2022 m. spalio 7 d. raštu Nr. (22)SN-154)S-465 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į akcinės bendrovės „Ogmios centras“ vadovą ir paprašė per 5 darbo dienas nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau) atsakyti į klausimus:

„1. Ar galite patvirtinti, kad „Ogmios miestas“ paskyra socialiniame tinkle *Facebook*, kurioje skelbiama skundžiama Reklama bei informacija apie paslaugas, teikiamas „Mergaičių SPA Vilnius“ įsikūrusiame Ogmios mieste, P. Lukšio g. 17, 2-ame aukšte, priklauso Jūsų vadovaujamai įmonei ir yra Jūsų vadovaujamos įmonės administruojama?

2. Kas kūrė, paskelbė ir yra atsakingas už Reklamą apie „Mergaičių SPA Vilnius“, prasidedančią žodžiais: „Mergaitės visada bus mergaitėmis“, kurioje rašoma: „Ateina etapas kuomet mergaitės nori išbandyti grožio procedūras: pasidaryti veido kaukę, nusilakuoti nagučius ar susigarbanoti plaukus. Geriausia proga viską išbandyti – gimtadienis. Jau šį ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., 18 val. Ogmios mieste duris atveria Mergaičių SPA Vilnius – nauja gimtadienių erdvė mergaitėms. Kviečiame į atidarymo renginį, kur jaunosios ledi galės išbandyti įvairias procedūras, pasidaryti šukuoseną ir pasigaminti kokteilį“ (Reklama skelbiama „Ogmios miestas“ paskyroje socialiniame tinkle *Facebook*).

3. Kodėl Reklamoje tvirtinama, kad „Mergaitės visada bus mergaitėmis“ ir kuo, kokiais tyrimais grindžiami teiginiai, kad, atėjus tam tikram laikui, mergaitės neva „nori išbandyti grožio procedūras“ bei kokio amžiaus „mergaitės“ laikomos „mergaitėmis“, kurios esą nori išbandyti grožio procedūras? Ar Reklamos tekstas bei vaizdiniai buvo derinami su vaiko teisių apsaugos kompetentingais specialistais, jeigu taip, kada ir kokiais, kokios išvados buvo gautos?

Taip pat prašyčiau pateikti kitą, Jūsų nuomone, reikšmingą informaciją, susijusią su skunde išdėstytomis aplinkybėmis.“

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2022 m. spalio 4 d. Tarnyboje gautas mažosios bendrijos „Wipeberg“ vadovo raštas – paaiškinimas, kuriame rašoma: „Mano vadovujamuose spa centruose berniukams yra teikiamos tos pačios paslaugos kaip ir mergaitėms. Berniukai dažniausiai dalyvauja šventėje kaip svečiai, jeigu nori pasidaro norimą procedūrą ar tatuiruotę. Per 7 mėnesius, per kuriuos veikia spa Panevėžyje, berniukų norinčių švęsti gimtadienį neatsirado. Atsidarius Vilniuje šį savaitgalį berniukai dalyvavo taip pat

gimtadienio šventėse ir naudojosi visomis teikiamomis paslaugomis“; MB „Wipeberg“ rašte paaiškinama, kad „Mergaičių spa“ Vilniuje ir Panevėžyje yra įkurtas vadovo bei jo valdomas.

MB „Wipeberg“ vadovas informavo, kad aptariamą Reklamą kūrė „Ogmios miesto Marketingo skyrius“, nuotraukas Reklamai pasiūlė MB „Wipeberg“ vadovas, nuotraukose yra vadovo sesė su draugėmis (tėvų sutikimai vaikų nuotraukų publikavimui buvo gauti).

AB „Ogmios centras“ (toliau – Bendrovė) generalinis direktorius 2022 m. spalio 10 d. raštu Nr. SR-0332 informavo, kad Bendrovė yra išnuomojusi patalpas MB „Wipeberg“, juridinio asmens kodas 305777568, toliau vadinamai „Nuomininku“ (šią rašte). „vaikų laisvalaikio praleidimo ir gimtadienių šventimo kambario paskirčiai. Nuomininko vykdomos veiklos pavadinimas „Mergaičių SPA Vilnius“; Bendrovė informavo, kad „Bendrovės valdomoje socialinio tinklo *Facebook* paskyroje „Ogmios miestas“ buvo patalpinta Nuomininko reklama ir Nuomininko siūlomos paslaugos“.

Toliau sprendime cituojami Bendrovės pateikti atsakymai į lygių galimybių kontrolierės pateiktus klausimus:

„1. Socialinio tinklo *Facebook* paskyra „Ogmios miestas“ yra administruojama Bendrovės ir/ar Bendrovės pavedimu trečiųjų asmenų;

2. Reklamos tekstas ir nuotrauka socialiniams tinklams buvo gauti iš Nuomininko, reklamos turinio stilius buvo pakoreguotas ir skelbimo antraštė „*Mergaitės visada bus mergaitėmis*“ pridėta Bendrovės pavedimu rinkodaros paslaugas teikiančių asmenų, reklamos turinys iš anksto (prieš publikavimą) buvo suderintas su Nuomininku;

3. Reklamos antraštė kilo asociatyviai pagal atlikėjos Sophie Beem dainą anglų kalba „*Girls will be girls*“ (liet. Mergaitės bus (liks) mergaitėmis) (beje, yra ir atlikėjos Dua Lipa daina „*Boys will be boys*“ (liet. Berniukai bus (liks) berniukais“). Reklamos tekstas (išskyrus antraštę) ir nuotrauka buvo parengti Nuomininko ir, kaip teigia Nuomininko atstovė Aušra Baltonienė, paremta jos asmenine patirtimi, kai jos pačios dukra paprašė surengti tokią gimtadienio šventę.“

Bendrovės generalinis direktorius patikino Tarnybą: „Bendrovė nesiekia ir nepalaikytų nuomininkų intencijų vykdyti diskriminaciją bet kokiomis apraiškomis, įskaitant, bet neapsiribojant, lyties pagrindu. Bendrovė neturėjo pagrindo laikyti pateiktos skundžiamos reklamos diskriminuojančia kitos lyties vaikus.“

Bendrovės rašte Tarnybai rašoma: „Pastebėtina, kad vykdomos veiklos pavadinime „Mergaičių SPA Vilnius“ nėra žodžio „tik“ ar jo atitikmens, suponuojančio, kad tik išimtinai mergaitės

gali naudotis tokiomis paslaugomis, nėra nurodyta, kad berniukai būtų neįleidžiami, priešingai – Nuomininko atstovės teigimu, berniukai įleidžiami ir dalyvauja mergaičių gimtadienių šventėse, apie tai Nuomininko atstovė pasisakė ir viešai, prašome išsamiau žr.

<https://www.tv3.lt/naujiena/gyvenimas/mergaiciu-spa-vilniuje-sukele-skandala-mamos-pykti-lieja-viesai-n1192342>; „Tokios paslaugos kaip „Mergaičių SPA Vilnius“ padeda užtikrinti paslaugų įvairovę ir jų prieinamumą pagal poreikį, gali padėti mergaitėms (o jei berniukai turi interesą – taip pat ir jiems) susipažinti su įvairiomis grožio ir sveikatos puoselėjimo procedūromis, t. y. teikiamos atliepiant paslaugų poreikio tendencijas“.

Toliau Bendrovės generalinis direktorius informuoja: „Socialinio tinklo paskyroje „Ogmios miestas“ gavus komentarus, kad berniukai galimai diskriminuojami, buvo nedelsiant reaguota ir, siekiant išvengti netinkamo supratimo, skelbimo turinys buvo atitinkamai patikslintas: *Papildymas: nors erdvė ir programa labiausiai pritaikyta mergaitėms, tačiau matydami didelį susidomėjimą, kviečiame dalyvauti konkurse ir berniukus. Šioje erdvėje jie taip pat galės pasidaryti norimas SPA procedūras*“ (pateikta reklamos momentinė ekrano kopija, kuria patvirtintas minėtas teksto papildymas).

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu vertinama, ar Bendrovės socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Ogmios miestas“ paskelbta Reklama apie „Mergaičių SPA Vilnius“ teikiamas paslaugas nepažeidė Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 punkto, kuriuo prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai įpareigojami, suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

Skundo tyrimo metu taip pat buvo vertinama, ar MB „Wipeberg“, teikdama grožio procedūrų paslaugas „Mergaičių SPA Vilnius“, nepažeidė Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 3 punkto, kuriuo prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai, įgyvendindami moterų ir vyrų lygias teises,

įpareigojami užtikrinti vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis, nediskriminuojant asmenų dėl lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį.

1. Dėl Reklamos vaizdo bei turinio vertinimo

Pažymėtina, kad Jungtinių Tautų konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims 5 straipsnio a punkte valstybės dalyvės įpareigojamos (Lietuva yra ratifikavusi šią konvenciją, todėl yra valstybė, įgyvendinanti jos nuostatas): imtis visų reikiamų priemonių, siekiant pakeisti socialinius ir kultūrinius vyrų ir moterų elgesio modelius, kad išnyktų prietarai, papročiai ir visokia kitokia praktika, pagrįsta vienos lyties nepilnavertiškumo ar pranašumo idėja arba stereotipišku vyrų ir moterų vaidmeniu.

Europos Tarybos ir valstybių narių vyriausybės atstovų, posėdžiavusių šioje taryboje, 1995 m. spalio 5 d. rezoliucijos Nr. 95/C 296/06 „Dėl moterų ir vyrų įvaizdžio reklamoje ir žiniasklaidoje“ 2 punkte nustatyta, kad lyčių stereotipai reklamoje ir žiniasklaidoje yra vienas iš nelygybės veiksnių, darančių įtaką požiūriui į moterų ir vyrų lygybę; tai pabrėžia lygybės visose visuomeninio gyvenimo srityse skatinimo svarbą. Šios rezoliucijos 4 punkte nurodoma, kad reklama ir žiniasklaida neturi menkinti pagarbos žmogaus orumui, jose neturi būti diskriminacijos dėl lyties. Rezoliucijos II sk. 2.7 punkto b papunkčiu šalys narės ir atsakingos kompetentingos institucijos, atsižvelgiant į nacionalinius įstatymus ir praktiką, yra raginamos skatinti reklamos agentūras ir visuomenės informavimo priemones viešinti pripažinimą neigiamų padarinių, atsirandančių dėl stereotipinio lyties vaizdavimo ir darančių įtaką fizinei ir psichinei visuomenės sveikatai, o ypač jauniems žmonėms.

Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 2007 m. birželio 26 d. rekomendacijos Nr. 1799 „Dėl moterų įvaizdžio reklamoje“ 7 punkte konstatuojama, kad reklamose išlieka neigiamai vaizduojamų moterų įvaizdžiai, o tai iš dalies lemia, kad daugelyje Europos valstybių nėra tinkamų įstatymų arba kad reklamos kodeksai yra ignoruojami arba apskritai nėra priimti; 8 punktu Europos Taryba prašo valstybių narių imtis reikiamų veiksmų, siekiant užtikrinti, kad moterų įvaizdis būtų gerbiamas, išsaugant orumą ir nediskriminuojant.

Europos Parlamento 2008 m. rugsėjo 3 d. rezoliucijos dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei (2008/2038(INI)) h punkte pažymima, kad lyčių diskriminacija žiniasklaidoje vis dar labai dažna ir lyčių stereotipų formavimas reklamoje ir žiniasklaidoje gali būti vertinamas kaip šios

diskriminacijos dalis; I punkte konstatuojama, kad, kuriant lyčių stereotipus reklamoje, vaizduojamas nelygus lyčių jėgos padalijimas. Todėl šios rezoliucijos 19 punktu valstybės narės raginamos tinkamomis priemonėmis garantuoti, kad rinkodara ir reklama užtikrintų pagarbą žmogaus orumui bei asmens vientisumui ir nebūtų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminuojanti, nekurstytų neapykantos dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos ir kad joje nebūtų medžiagos, kurioje, sprendžiant pagal šias sąvokas, skatinamas arba giriamas smurtas prieš moteris arba jam pritariama.

Europos Parlamento 2013 m. kovo 12 d. rezoliucijos dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES (2012/2116(INI) j punkte pažymima, kad su diskriminacija dėl lyties toliau dažnai susiduriama žiniasklaidoje, komunikacijoje bei reklamoje, todėl lyčių stereotipai dar lengviau plinta, ypač vaizduojant moterį kaip sekso objektą ir taip siekiant skatinti pardavimą. Minėtos Europos Parlamento 2013 m. kovo 12 d. rezoliucijos dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES (2012/2116(INI) 9 punkte pabrėžiama, kad reklamose dažnai siunčiamas įvairiais lyčių stereotipais pagrįstas diskriminacinis ir (arba) orumą žeminantis signalas, trikdomas lyčių lygybės strategijų įgyvendinimas, todėl Komisija, valstybės narės, pilietinė visuomenė ir reklamos savireguliacijos raginamos tvirtai bendradarbiauti, siekiant kovoti su tokia praktika, pirmiausia naudojant veiksmingas priemones, kuriomis būtų užtikrinta pagarba žmogaus orumui, taip pat sąžininga rinkodara bei reklama.

Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2019 m. kovo 27 d. rekomendacijos Nr. CM/Rec(2019)1 *Dėl seksizmo prevencijos ir panaikinimo* (toliau – Rezoliucija) priede yra pateikiama seksizmo samprata; seksizmas – kaip bet koks veiksmas, gestas, vaizdinis atvaizdas, žodžiu išreikšti ar raštu išdėstyti žodžiai, praktika ar elgesys, pagrįsti idėja, kad asmuo ar asmenų grupė yra prastesni dėl jų lyties, ir vykstantys viešojoje ar privačioje sferoje, internete arba ne internete, turint tikslą arba dėl kurio: pažeidžiamas asmens ar asmenų grupės prigimtinis orumas ar teisės; sukeliama fizinė, seksualinė, psichologinė ar socialinė ir ekonominė žala arba kančios asmeniui ar asmenų grupei; arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti, menkinanti ar įžeidžianti aplinka arba sudaromos kliūtys žmogaus savarankiškumui ir visapusiškam asmens ar asmenų grupės teisių realizavimui arba palaikomi ir stiprinami lyčių stereotipai. Minėtos Rezoliucijos II C punkte aiškinama, kad seksizmas žiniasklaidoje gali būti platinamas elektroninėje, spausdintinėje, vaizdinėje ir garsinėje aplinkoje, kuris prisideda prie kūrimo aplinkos, kurioje toleruojamas ir sumenkinamas „kasdienis“ seksizmas; seksizmas žiniasklaidoje pasireiškia per seksualinį, seksualizuotą ir rasistinį moterų, vyrų, mergaičių ir berniukų vaizdavimą ir

objektyvizavimą, įskaitant reklamą, filmus, televiziją, vaizdo žaidimus ir pornografinę medžiagą. Rezoliucijos II.C.1 punktu valstybių narių vyriausybės raginamos priimti teisės aktus, draudžiančius seksizmą žiniasklaidoje ir reklamoje, ir skatinti tokių priemonių stebėseną ir vykdymą.

Taigi, akivaizdu, jog Europos Tarybos bei Europos Parlamento rezoliucijose pabrėžiama, kad reklamoje, informacijoje apie prekes ir paslaugas turi būti užtikrinama pagarba žmogaus orumui, žmogus negali būti menkinamas, žeminamas dėl savo lyties, ypač vaizduojant moterį kaip pardavimus skatinantį objektą.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 punktu prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai įpareigojami, suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą. To paties įstatymo 13 str. 2 punkte nustatyta, kad prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiančiais moterų ir vyrų lygias teises, jeigu, informuojant apie gaminius, prekes ir paslaugas arba reklamuojant jas, formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojai diskriminuojami dėl jų lyties.

Moterų ir vyrų lygių galimybių 2 str. 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, seksualinis priekabiavimas, priekabiavimas, nurodymas tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuoti dėl lyties, o 2 str. 7 dalyje tiesiogine diskriminacija apibrėžiamas ne toks palankus asmens traktavimas dėl lyties, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų traktuojamas kitas asmuo. Taigi, identifikuojant galimą diskriminavimą lyties pagrindu, yra atliekamas palyginimas tarp skirtingos lyties asmenų ir vertinama, ar panašiomis aplinkybėmis jie yra vertinami vienodai, ar jiems taikomas vienodo elgesio principas.

Vertinant informaciją (reklamą) apie paslaugas moterų ir vyrų lygių teisių užtikrinimo aspektu, būtina nustatyti, ar ši informacija (reklama) neprieštarauja Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatyme nustatytoms pareigoms, kurių privalo laikytis prekių pardavėjai, gamintojai ir paslaugų teikėjai skelbdami informaciją apie prekes ir paslaugas arba jas reklamuodami. Taigi, nagrinėjamu atveju būtina nustatyti, ar Reklamoje yra reiškiamas pažeminimas, paniekimas dėl lyties ir ar formuojamos nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

Objektyviai Pareiškėjo pateiktoje Reklamoje (spalvota nuotrauka, pridedama prie šio sprendimo) yra vaizduojamos 5 mergaitės, vilkinčios baltus maudynėms, poilsiui skirtus chalatus,

mergaičių galvos perrištos plaukus sulaikančiais baltais raišteliais, 3 mergaitės sėdi foteliuose, jų pėdos įmerktos į specialias vones, kitos 2 mergaitės vaizduojamos stovinčios. Visos mergaitės nufotografuotos, tikėtina, patalpoje, kurioje teikiamos grožio procedūros. Virš nuotraukos skelbiamas tekstas (toliau – Reklamos tekstas): „Mergaitės visada bus mergaitėmis 🎂👑👑 Ateina etapas kuomet mergaitės nori išbandyti grožio procedūras: pasidaryti veido kaukę, nusilakuoti nagučius ar susigarbanoti plaukus. Geriausia proga viską išbandyti – gimtadienis!

Jau šį ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., 18 val. Ogmios mieste duris atveria Mergaičių SPA Vilnius - nauja gimtadienių erdvė mergaitėms 🎂. Kviečiame į atidarymo renginį, kur jaunosios ledi galės išbandyti įvairias procedūras, pasidaryti šukuoseną ir pasigaminti kokteilį.

Į renginį registruotis galima tel. 865142100. Įėjimas į atidarymo šventę mokamas – 15 eur/ asmeniui.

Norime net 10 mergaičių padovanoti kvietimus į atidarymo šventę! Jums tereikia pamėgti Mergaičių SPA Vilnius facebook paskyrą ir po šiuo įrašu parašyti mergaitės, kuri dalyvaus renginyje, vardą.“

Taigi vertinant Reklamos vaizdą ir tekstą visumoje kaip informaciją apie teikiamas paslaugas „Mergaičių SPA Vilnius“ nėra pagrindo teigti, kad Reklamoje reiškiamas mergaičių pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad mergaitės yra menkesnės, mažiau vertingos nei berniukai. Galima pastebėti, kad tokiu mergaičių vaizdavimu bei publikuojamu tekstu yra formuojami moterų elgesio modeliai, kuriami moterims būdingi įpročiai, formuojamos moterims būdingos savybės, akcentuojamas dėmesys moters išvaizdai, kas savaime nežemina ir nemenkina mergaičių, moterų, tačiau formuoja stereotipus apie moterims būdingas elgesio savybes. Todėl šia prasme gali būti formuojama nuomonė, kad moterų domėjimasis savo išvaizda, siekis atitikti propaguojamus grožio standartus rodo jų interesų lauką, kuris yra kiek lengvesnio pobūdžio, bet nebūtinai yra vienintelis ir dominuojantis moters interesų pasaulyje. Visuotinai žinoma, kad rūpinimasis išvaizda, grožiu yra nesvetimas ir vyrams, berniukams, tačiau viešojoje erdvėje šios savybės yra kiek mažiau akcentuojamos. Tačiau nors reklama remiasi stereotipiniu moterų (šiuo atveju mergaičių) vaizdavimu, bet kuriuo atveju tokie įpročiai, kaip domėjimasis savo išvaizda, laiko bei finansų skyrimas fizinio kūno grožio puoselėjimui, patys savaime nežemina moterų, neformuoja nuostatų, kad dėl šių savybių jos yra menkesnės nei priešingos lyties atstovai.

Kartu būtina pažymėti, kad tiek pirmiau minėtuose Europos Sąjungos teisės aktuose, tiek viešajame diskurse yra aiškiai ir tiesiogiai deklaruojama, kad reklama, informacija apie prekes ir paslaugas, kuriami atitinkamo elgesio modeliai, formuojamas visuomenės mąstymas bei nuostatos, ir todėl daromas poveikis kiekvieno visuomenės nario pasaulėžiūrai. Dėl to prekių ir paslaugų reklama turi būti kuriama itin socialiai atsakingai, vertinant visas galimas reklamos publikavimo rizikas įvairioms socialinėms grupėms bei vengiant ydingo stereotipų formavimo.

Taigi, atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas aplinkybes, konstatuotina, kad Bendrovės socialinio tinklo *Facebook* paskyroje paskelbta Reklama nėra diskriminuojamos moterys bei formuojamos nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

2. Dėl Reklamos tekste nurodytų paslaugų teikimo sąlygų vertinimo moterų ir vyrų lygių teisių aspektu

2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvos 2004/113/EB (toliau – Direktyva), įgyvendinančios vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, 1 straipsnyje nustatyta, kad Direktyvos tikslas yra sukurti sistemą kovai su diskriminacija dėl lyties, galimybėms naudotis prekėmis bei paslaugomis ir tiekti prekes bei teikti paslaugas srityje, siekiant valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principą. Kaip pažymima Direktyvos konstatuojamojoje dalyje (11 p.), paslaugomis turėtų būti laikomos paslaugos, apibūdintos Europos Bendrijos steigimo sutarties dėl laisvo prekių judėjimo 50 straipsnio nuostatose. Vadovaujantis šia nuostata ir atitinkama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, paslauga laikoma ekonominė veikla, kuri paprastai turi būti atlyginama.

Kaip nustatyta Direktyvos 3 straipsnyje, ši Direktyva taikoma visiems asmenims, tiekiantiems prekes ir teikiantiems paslaugas, kurios yra prieinamos visuomenei ir kurios yra tiekiamos arba teikiamos kitoje nei privataus ir šeimos gyvenimo srityje. Ji apima valstybinį ir privatų sektorius, įskaitant valstybės institucijas.

Direktyvos nuostatos yra perkeltos į Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą.

Pabrėžtina, kad, pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 3 punktą, prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai, įgyvendindami moterų ir vyrų lygias teises, įpareigojami užtikrinti vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis, nediskriminuojant asmenų dėl lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo,

išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 str. 4 punktu nustatyta, kad moterų ir vyrų lygių teisių pažeidimu laikomi prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai, kai sudaromos nevienodos sąlygos įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį. Svarbu pažymėti, kad Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 10 str. 8 punktu yra nustatyta, kad diskriminacija dėl lyties nėra laikomas prekių pardavimas ar paslaugų teikimas vien tik ar visų pirma vienos lyties asmenims, kai tai pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Pažymėtina, kad Pareiškėjo pateiktoje Reklamos momentinėje ekrano kopijoje Reklamos tekstas¹ apie teikiamas grožio procedūrų paslaugas buvo orientuotas į paslaugas mergaitėms; pateikiamas siūlymas: „Norime net 10 mergaičių padovanoti kvietimus į atidarymo šventę! Jums tereikia pamėgti Mergaičių SPA Vilnius facebook paskyrą ir po šiuo įrašu parašyti mergaitės, kuri dalyvaus renginyje, vardą.“

Taigi pagal Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 27 d. Tarnybai pateiktą Reklamos momentinę ekrano kopiją spręstina, kad MB „Wipeberg“ grožio paslaugų teikimas buvo orientuotas į mergaites, dešimčiai mergaičių buvo skiriami kvietimai į renginio atidarymo šventę.

Pažymėtina, kad skundo tyrimo metu Tarnybos atstovas telefonu susisiekė su MB „Wipeberg“ atstovu ir pasiteiravo apie grožio paslaugų teikimą berniukams bei paaiškino, kad, pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatas, moterims ir vyrams turi būti sudarytos lygios galimybės įsigyti teikiamas paslaugas vienodomis sąlygomis.

2022 m. rugsėjo 29 d. patikrinus socialinio tinklo *Facebook* „Ogmios miestas“ paskyroje skelbiamą tekstą apie „Mergaičių SPA Vilnius“ teikiamas paslaugas nustatyta, kad Reklamos tekstas buvo papildytas prierašu: „Papildymas: nors erdvė ir programa labiausiai pritaikyta mergaitėms, tačiau matydami didelį susidomėjimą, kviečiame dalyvauti konkurse ir berniukus. Šioje erdvėje jie taip pat galės pasidaryti norimas SPA procedūras.“ (išsaugota momentinė ekrano kopija.) Šią aplinkybę

---

¹ Reklamos tekstas: „Mergaitės visada bus mergaitėms 🎉🎊🎁 Ateina etapas kuomet mergaitės nori išbandyti grožio procedūras: pasidaryti veido kaukę, nusilakuoti nagučius ar susigarbanoti plaukus. Geriausia proga viską išbandyti – gimtadienis! Jau šį ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., 18 val. Ogmios mieste duris atveria Mergaičių SPA Vilnius - nauja gimtadienių erdvė mergaitėms 🎂🍰. Kviečiame į atidarymo renginį, kur jaunosios ledi galės išbandyti įvairias procedūras, pasidaryti šukuoseną ir pasigaminti kokteilį. Į renginį registruotis galima tel. 865142100. Įėjimas į atidarymo šventę mokamas - 15eur/ asmeniui. Norime net 10 mergaičių padovanoti kvietimus į atidarymo šventę! Jums tereikia pamėgti [Mergaičių SPA Vilnius](#) facebook paskyrą ir po šiuo įrašu parašyti mergaitės, kuri dalyvaus renginyje, vardą.“

patvirtino ir Bendrovės generalinis direktorius paaiškino Tarnybai, teigdamas: „Socialinio tinklo paskyroje „Ogmios miestas“ gavus komentarus, kad berniukai galimai diskriminuojami, buvo nedelsiant reaguota ir, siekiant išvengti netinkamo supratimo, skelbimo turinys buvo atitinkamai patikslintas: *Papildymas: nors erdvė ir programa labiausiai pritaikyta mergaitėms, tačiau matydami didelį susidomėjimą, kviečiame dalyvauti konkurse ir berniukus. Šioje erdvėje jie taip pat galės pasidaryti norimas SPA procedūras*“

Pažymėtina, jog skundo tyrimo nebuvo gauta asmenų skundų, kad Ogmios mieste, P. Lukšio g. 17, 2-ame aukšte, Vilniuje, įsikūrusiame „Mergaičių SPA Vilnius“ vyrams, berniukams nebuvo suteiktos paslaugos būtent dėl lyties; pats Pareiškėjas skundu nenurodė, kad jo teisės gauti paslaugos buvo apribotos, ir todėl nėra pagrindo daryti išvados, kad pagal pirmiau skelbtas paslaugų teikimo sąlygos (pagal Pareiškėjo pateiktą Reklamos teksto momentinę ekrano kopiją) konkretūs asmenys patyrė diskriminaciją, siekdami įsigyti MB „Wipeberg“ teikiamas grožio procedūrų paslaugas.

Įvertinus aplinkybę, kad Reklamos tekstas buvo skubiai pakeistas, kviečiant grožio procedūromis naudotis ir berniukus bei suteikiant jiems galimybę dalyvauti konkurse laimėti nemokamus kvietimus, skundo dalies dėl galimo Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 3 punkto pažeidimo tyrimas nutrauktinas, nutraukus lygias galimybes pažeidžiančius veiksmus.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str., Lygių galimybių įstatymo 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 5 punktu, 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Skundo dalį dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 punkte įtvirtintos pareigos vykdymo pripažinti nepagrįsta, nepasitvirtinus Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 str. 2 punkte nustatytam pažeidimui (dėl informacijos apie paslaugas).

2. Skundo dalies dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 3 punkte įtvirtintos pareigos vykdymo tyrimą nutraukti, nutraukus lygias galimybes pažeidžiančius veiksmus.

3. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir MB „Wipeberg“ ir AB „Ogmios centras“.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė

PRIDEDAMA. Reklama

Ogmios miestas
@ogmiosmiestas · 3.6 433 reviews · Shopping & retail

Learn more
ogmiosmiestas.lt

Home About Photos Events More

Like Message

Ogmios miestas
Yesterday at 9:01 AM · 🌐

Mergaitės visada bus mergaitėmis 🧚🏻‍♀️🧚🏻‍♀️🧚🏻‍♀️

Ateina etapas kuomet mergaitės nori išbandyti grožio procedūras: pasidaryti veido kaukę, nusilakuoti nagučius ar susigaranoti plaukus. Geriausia proga viską išbandyti – gimtadieniš! Jau šį ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., 18 val. Ogmios mieste duris atveria Mergaičių SPA Vilnius - nauja gimtadienių erdvė mergaitėms 🧚🏻‍♀️🧚🏻‍♀️🧚🏻‍♀️. Kviečiame į atidarymo renginį, kur jaunosios ledi galės išbandyti įvairias procedūras, pasidaryti šukuoseną ir pasigaminti kokteilį.

Į renginį registruotis galima tel. 865142100. Įėjimas į atidarymo šventę mokamas - 15eur/ asmeniui.

Norime net 10 mergaičių padovanoti kvietimus į atidarymo šventę! Jums tereikia pamėgti Mergaičių SPA Vilnius facebook paskyrą ir po šiuo įrašu parašyti mergaitės, kuri dalyvaus renginyje, vardą.

🧚🏻‍♀️ Laimėtojas skelbsime jau trečiadienį (09. 28)!

📍 Mergaičių SPA Vilnius įsikūrė Ogmios mieste P. Lukšio g. 17, 2-ame aukšte.

